

LI ČAJLD VREDNO UMIRANJA

Sa engleskog prevela
Marija Pavićević

Za moju ćerku Rut

JEDAN

Eldridž Tajler je vozio dugom, pravom dvosmernom ulicom u Nebrasci kada mu je zazvonio telefon. Popodne je već uveliko odmaklo. Kupio je unuci patike i sad ju je vozio kući svojim kamionetom silverado boje starog novinskog papira. Devojčica je ležala na leđima podignutih nogu na uskom zadnjem sedištu. Nije spavala. Naprotiv, bila je potpuno budna. Opčinjeno je piljila u džombaste bele patike mlatarajući nogama pet centimetara od lica. Ispuštala je neke čudne zvuke. Imala je osam godina. Tajler je mislio da se sporije razvija od deca svog uzrasta.

Tajlerov telefon nije bio poslednje čudo tehnologije već obična spravica, ali bio je dovoljno savremen da ponudi mogućnost različitih melodija za pozive sa različitih brojeva. Uglavnom su to bile fabrički podešene melodije, ali četiri odabrane su bile tiše i prodornije, nešto između vatrogasne sirene i klaksona podmornice. Upravo taj zvuk je Tajler čuo tog kasnog popodneva dok je vozio dugom, pravom dvosmernom ulicom u Nebrasci, šesnaest kilometara južno od tržnog centra i trideset dva kilometra severno od kuće. Naslepo je uspeo da uzme telefon sa konzole, pritisne dugme, prisloni spravicu uz uvo i javi se. „Da?“

„Možda ćeš nam biti potreban“, rekao je glas sa druge strane.

„Ja?“, odvratio je Tajler.

„Ti i tvoja puška. Kao pre.“

„Kako to 'možda'?“, upitao je Tajler.

„U ovoj fazi to je samo predostrožnosti radi.“

„Šta se dešava?“

„Neki tip se vrzma unaokolo.“

„Previše blizu?“

„Teško je odrediti.“

„Koliko zna?“

„Ponešto. Još uvek ne sve.“

„Ko je on?“

„Niko. Neznamac. Neki običan tip. Ali upleo se u priču. Mislimo da je radio za službu i da je bio vojni policajac. Možda su mu ostale pandurske navike.“

„Kad je bio u službi?“

„Još pre Hrista.“

„Ima li rodbinu, uticajne prijatelje?“

„Koliko vidimo, nema. Nikome neće nedostajati. On je obična skitnica. Besciljno luta od mesta do mesta. Stvorio se kao kotrljajući žbun. E, sad će morati da se otkotrlja odavde.“

„Opiši mi ga.“

„Krupan čovek“, odvratio je glas. „Visok je skoro dva metra i ima bar sto deset kila. Poslednji put je viđen u velikoj izlizanoj braon jakni i sa vunenom kapom. Čudno se kreće, kao da je ukočen. Kao da ga nešto boli.“

„Aha“, kazao je Tajler. „Kad i gde?“

„Hoćemo da motriš na ambar“, saopštio mu je glas. „Sutra, celog dana. Ne možemo da mu dopustimo da vidi ambar. Ne sada. Ako ga ne sredimo večeras, povezaće stvari. Otići će pravo tamo da osmotri.“

„Ući će pravo tamo? Tek tako?“

„Misli da nas je četvorica. Ne zna da postoji i peti.“

„Dobro je.“

„Ubij ga ako ga ugledaš.“

„Dogovoreno.“

„Nemoj da promašiš.“

„Jesam li ikad promašio?“, odvrati Tajler. Prekinuo je vezu, vratio telefon na konzolu i nastavio da vozi. U retrovizoru su promicale

devojčicine nove patike, jer je i dalje mlatarala nogama dok su prolazili kroz mrtav i jednoličan zimski pejzaž, kroz ravnice koja se pružala unedogled u svim pravcima, sa leve strane skrivena tamom, a sa desne osvetljena umirućim suncem.

Ambar je bio sagrađen davno, kada su osrednje dimenzije i drvena građa bili prikladni za poljoprivredu u Nebrasci. Takve građevine su kasnije zamenile ogromne metalne šupe, koje su podizane po zabačenim mestima, biranim isključivo na osnovu logističkih procena. Međutim, stara žitnica se jeste polako krivila i propadala od snega i kiše, naginjući se i trunući, ali ipak je odoljevala vremenu. Svuda oko nje vodila je traka starog asfalta, izdignutog od mrazeva, ispucalog od nenasnog sunca i prošaranog žilavim korovom kao čipkom. Ulazna vrata su bila klizna, napravljena od grubo tesanih greda uvezanih gvoždem, postavljena na gvozdenu šinu, sa gvozdanim točkićima, ali zbog postepenog naginjanja zgrade, ostala su zaglavljena u ležištu. Jedino se moglo ući na mala, obična vrata, ugrađena u ta klizna malo ulevo od njihovog središta, malo niža za čoveka prosečne visine.

Eldridž Tajler nije odvajao pogled od tih malih vrata, posmatrajući ih kroz nišan puške. Zauzeo je položaj sat vremena ranije, mnogo pre zore, predostrožnosti radi, što je smatrao pametnim potezom. On je strpljiv čovek. Temeljan. I veliki detaljista. Skrenuo je sa puta na zavojitu stazu izbrazdanu traktorskim gumama još po mraku i parkirao se u neku prastaru šupu, u kojoj je bio zaklonjen sa tri strane, a čija je nekadašnja namena bila da štiti platnene džakove đubriva od kiše. Jak mraz je okovao zemlju, tako da nije podigao prašinu niti je ostavio ikakve tragove. Isključio je motor sa osam cilindara, otišao do šupe i postavio zamku tako što je preko ulaza vezao tanak električni kablčić presvučen crnom plastikom u visini cevanice visokog čoveka.

Vratio se u kamionet, popeo u prikolicu i odatle iskoračio na krov kabine, a pušku i veliku platnenu torbu je prebacio na polupotkrovlje nalik polici ispod krovne grede. Zatim se popeo do njih, otpuzao napred, skinuo razglavljenu rešetku sa ventilacionog otvora

na kalkanu, odakle će, čim se razdani, imati dobar pogled na ambar, udaljen tačno sto deset metara prema severu. Ništa nije prepustio slučaju. Ispitao je on taj teren još pre mnogo godina, kada su ga četvorica njegovih prijatelja prvi put zvala da im pomogne, i dobro se pripremio, ukucavši eksere za zamku, premerivši razdaljinu do ambara i odglavivši rešetku sa ventilacionog odvoda. Sada se, kao nekad, udobno smestio na tavan, utoplivši se koliko je mogao, i čekao da se sunce pojavi na obzorju, a kada se udostojilo da počasti svet svojim prisustvom, nije ponudilo ni mnogo svetlosti ni toplote.

Puška koju je koristio bila je model grand alaskan, proizvedena u američkoj fabrici oružja *Arnold arms*. Za njenu cev dužine šezdeset šest centimetara predviđeni su meci .338 magnum, a kundak je bio izrađen od najkvalitetnije engleske orahovine. Bio je to primerak od sedam hiljada dolara, odličan za odbranu od svega što ide na četiri noge, a neprikosnoven za sve što ide na dve. Nišan je bio proizvod kompanije *Lajka*, model ultravid od devetsto dolara, sa standardnom končanicom u vidu krsta na sočivu. Tajler je podesio zumiranje na oko dve trećine kapaciteta, tako da je mogao da prati šta se dešava na kružnom deliću prostora prečnika tri metra sa udaljenosti od sto deset metara. Slabunjavo jutarnje sunce ležalo je nisko na istoku, a njegova bleđa svetlost rasipala se gotovo horizontalno preko usnule zemlje. Kasnije će se još izdići i nakrenuti ka jugu, a onda će se spustiti ka zapadu, što mu je sve išlo naruku, jer je to značilo da će se čak i meta u braon jakni čitavog dana jasno ocrtavati na pozadini od izbledeleli drvenih greda.

Pošao je od pretpostavke da je većina ljudi desnoruka i da će zato njegova meta stati malo ulevo od središta kliznih vrata da bi, kada ispruži desnu ruku, dohvatio bravu onih malih vrata. Zaključio je i da će ukočen čovek koga nešto boli prići bliže vratima da bi sve obavio iz najudobnijeg položaja i sa što manje pokreta. Manja vrata nisu bila visoka ni sto osamdeset centimetara, ali pošto su bila ugrađena u ona veća, klizna, njihov donji rub bio je odignut dvadesetak

centimetara od tla. Sredina lobanje čoveka visokog sto devedeset pet centimetara je oko sto osamdeset pet centimetara iznad zemlje, što u odnosu na vertikalnu osu znači da je optimalna nišanska tačka petnaestak centimetara ispod gornjeg ruba manjih vrata. Čovek od sto deset-petnaest kilograma verovatno ima široka ramena, zbog čega će središte njegove lobanje, u trenutku kada pokuša da otvori vrata, biti otprilike pola metra levo od njegove desne ruke, pa će u odnosu na horizontalnu osu optimalna nišanska tačka biti oko petnaest centimetara izvan levog ruba vrata.

Petnaest centimetara niže, petnaest centimetara levo. Tajler je posegnuo iza sebe i izvukao dve plastične kese pirinča dugog zrna iz velike platnene torbe. Upravo kupljene u prodavnici, obe po pet funti. Tutnuo ih je ispod potkundaka i pritisnuo savršeno ispoliranom orahovinom. Udobno se smestio iza kundaka i, ponovo pogledavši kroz nišan, postavio središte krstića na gornji levi ugao vrata, a zatim ga malo spustio i pomerio ulevo. Pažljivo je spustio prst na obarač. Udahnuo je, pa izdahnuo. Ispod njega se motor kamioneta smirivao i polako hladio, a živi mirisi benzina i ohlađenih izduvnih gasova mešali su se sa mrtvim mirisima prašine i učamelog drveta. Sunce je nastavilo da se penje, svetlost je malo-pomalo bivala sve jača. Vazduh je bio vlažan i težak, hladan i gust, onakav kakav zadrži loptu za bejzbol unutar terena, kakav nežno obavije metak držeći ga na pravoj putanji.

Čekao je. Znao je da će možda morati da čeka ceo dan i bio je spreman na to. Strpljiv je on. U toj dokolici je zamišljao sled mogućih događaja. Zamislio je tog grmalja u braon jakni kako stupa u onaj uzak deo prostora koji se vidi kroz nišan, kako staje i okrenut leđima ostane nepomičan nekoliko trenutaka pre nego što spusti ruku na ručku.

Stotinu i deset metara.

Samo jedan metak koji će se kretati velikom brzinom.

Kraj priče.